

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕

ทุกข์เพราะดินหาสิ่งภายนอก

ปรกติเราไม่ค่อยเป็นอารมณ์กับทางพระมากกว่าโรงพยาบาลนะ พระนี่ปรกติผู้เสาะแสวงหาธรรมท่านอยู่ด้วยความเขียม ๆ ทั้งนั้น ขาดแคลน ๆ เป็นความสมัครใจของท่านนะ ไม่ใช่ไม่มี ขาด ๆ เขิน ๆ นะ เป็นความสมัครใจของท่าน เวลาออกบำเพ็ญยิ่งเขียมยิ่งอดอยาก เจ้าของสมัครใจเอง ถ้าอยู่ธรรมดานี้ก็พอดีและเขียม นั่นพอเหมาะสำหรับพระปฏิบัติ ให้มีเขียม ๆ แล้วอย่างสูงก็พอดี แต่สำหรับวัดป่าบ้านตาดมันพิลึกมันท่วมเสียจนพระจะตายกันทั้งวัด อาหารการกินทุกอย่างท่วมมาตลอด ก็เราเที่ยวทั่วประเทศไทยนี่ไม่ใช่ธรรมดา เห็นหมดเกี่ยวกับเรื่องพระ พระปฏิบัติ พระปริยัติ เราเข้านอกออกในตลอด รู้ตลอดทั่วถึง เพราะฉะนั้นถึงรู้ความเป็นอยู่ของพระ การปกครองพระ ระหว่างปริยัติกับปฏิบัติได้ดี

ผู้ที่ท่านตั้งหน้าตั้งตาไปบำเพ็ญจริง ๆ ไม่มีแหละคำว่าสมบูรณ์ เราพูดอย่างขยันเลยบอกไม่มี มีแต่เขียม ๆ ลดลง ๆ ที่จะพอมีรู้สึกจะมีก็น้อยมากนะ คือจิตมุ่งต่ออรรถต่อธรรมอย่างเดียว อะไรก็ตามเถอะถ้าความมุ่งมั่นของจิตได้จัดจ้องลงตรงไหนแล้ว นั่นละเป็นกำลังใหญ่โตไม่มีอะไรจะมาเป็นอุปสรรคได้ง่าย ๆ ถ้ามุ่งมั่นต่อธรรม จะเป็นความทุกข์ความลำบากขนาดไหนก็ตาม มันไม่ได้อยู่กับความทุกข์ความลำบาก ท่านอยู่กับจุดที่มุ่งมั่นพุ่ง ๆ ทุกข์ยากลำบากท่านพออุปพอไถทั้งหมดนั้นเพื่อจุดนั้น ๆ นี่เราพูดถึงฝ่ายดี ฝ่ายชั่วไม่ต้องพูดแหละ มันไม่เคยอ่อนตัวเรื่องความชั่ว มันดึงดูหัวใจของสัตว์โลกให้อ่อนลงตามมันตลอด ที่จะให้มันอ่อนสั้นอ่อนยานี้ไม่มีเลยเรื่องกิเลส ให้เท่าไรยิ่งเสริมให้มันมีกำลังมากขึ้น แล้วยิ่งหยาบ ๆ เรื่อย

ธรรมะท่านมีความพอ มันผิดกันนะ สำหรับกิเลสแล้วไม่มีคำว่าพอ เหมือนเชื้อไฟเสริมไฟนั่นแหละ ใส่เข้าไปซิส่งเปลวขึ้นจรดเมฆ คือได้เครื่องส่งเสริม ถ้าเราอยากได้อันนั้น ได้อันนั้นมาแล้วมันคืบเรื่อยนะ ได้อันนั้นมาแล้วพออย่างนี้ไม่มี ถ้าธรรมแล้วพอต้องการอย่างนั้น ๆ พอถึงนั้นแล้วพอ พอเป็นขั้น ๆ ไป เรียกว่าธรรม

เราพูดถึงเรื่องอาหารของพระปฏิบัติ จิตท่านไม่ได้มาอยู่กับอาหารการกิน พอเหยียวยาก ๆ วันหนึ่งพอยังอัตภาพให้เป็นไปเพื่อธรรม ๆ อยู่อย่างนั้น เพราะฉะนั้นท่านจึงไม่เป็นกังวลกับอาหารการบริโภค สำหรับพ่อแม่ครูจารย์มั่นนี่ แหม เต็มเอามากในสมัยปัจจุบันไม่มีเลยนะ มีองค์เดียวนี้เท่านั้นที่เป็นคติตัวอย่างได้เป็นอย่างดีและดีเยี่ยมคือหลวงปู่มั่น การอยู่ด้วยความสงบสงัดนี้เป็นประจำมาเลย ตั้งแต่ท่านเริ่มบวชแล้วออกปฏิบัติ เป็นประจำ หาแต่ที่สงบสงัดในป่าในเขา ๆ ที่ลึก ๆ ลับ ๆ ที่อดอยากขาด

แคลน นี่คือพ่อแม่ครูจารย์มั่น ไม่สนใจกับอะไร คือจิตของท่านมุ่งต่อธรรมตลอดเวลา ไม่มีความกังวลกับใคร

แม้แต่วัยแก่แล้วท่านยังไม่ถอย ยังชักจูงบรรดาลูกศิษย์ลูกหาตลอด คือชักจูงให้เป็นคติตัวอย่างต่อไปจนวาระสุดท้าย เรียกว่าชักจูง ตอนสุดท้ายชีวิตของท่านเราจะเห็นได้ไปนิมิตบาท ไปนิมิตหมู่บ้านไม่ได้ เข้าไปถึงตีนบ้านชายบ้านเขาหมดกำลังแล้วกลับมา คือพวกโยมที่ไปรอใส่บาตรท่านเขารออยู่ตลอดอย่างนี้ เขารอจตรอจ้อง ดูสภาพของท่านตลอด เช่น เขามารออยู่ตามทาง เมื่อท่านไปถึงไหนจะได้ใส่บาตรท่าน ถ้าท่านพอไปได้เขามาเรียงรายอยู่ตามทาง ท่านไม่รับท่านเข้าไป ถึงระยะไหนที่หมดกำลังแล้วท่านก็รับที่นั่นแล้วกลับมา แล้วพวกที่รออยู่ต้นทางทางนี้ก็ใส่บาตรท่านที่หลังเขาด้วยซ้ำ พวกโน้นได้ใส่ก่อน เป็นอย่างนั้นเรื่อย เป็นระยะ ๆ นะ

นี่คือท่านทำให้เป็นคติตัวอย่างแก่บรรดาลูกศิษย์ลูกหาที่ไปศึกษากับท่าน สุดท้ายไปไม่ได้ก็ขึ้นนิมิตบาทบนศาลา จนไปไม่ได้แล้วอยู่ จากอยู่แล้วก็ไปเลย นี่เป็นคติอย่างยอดเยี่ยม เราไม่เคยเห็นองค์ใดในประเทศไทย เราไม่ได้ประมาทพระหรือครูบาอาจารย์ทั้งหลาย เราพูดตามที่เราเห็น มีหลวงปู่มั่นเท่านั้น เป็นคติตัวอย่างทางด้านธรรมะเป็นอย่างดีและดีเยี่ยมตลอดเลย สำหรับเกี่ยวข้องกับประชาชนนั้นก็กันไปเอง ตามนิสัยของท่านที่อยู่ในป่าในเขาลึก ๆ ใครจะติดตามท่านไปได้ เพราะถนนหนทางไม่มีแต่ก่อน ไปก็บุกป่าฝ่าดงไปพอหลวมตัว ๆ ไป ที่ไหนก็อยู่เสีย ทางตั้ง ๔๐๐-๕๐๐ - ๖๐๐-๗๐๐ ไม่นับจำนวน เพราะอยู่ในกลางเขา นี่ ใครจะไปคำนวณทางไกลทางไกลสักกี่กิโล แล้วใครจะไปเกี่ยวข้องกับท่านได้ แม้ตั้งแต่พระจะไปยุ่งกับท่านมากก็ไม่ได้นะ

เช่นอย่างอยู่เชิงใหม่นี้ก็เหมือนกัน พระไปอยู่กับท่าน ๒ องค์ อย่างมาก ๓ องค์ ไปมากเท่าไรท่านไล่หนีหมดไม่ให้อยู่ แล้วท่านก็อยู่องค์เดียว นั่น อย่างนั้นนะ ถ้าจำเป็นก็สักสอง ถ้าสามไม่อยู่นานแหละท่านไล่เลย เป็นอย่างนั้นนะ นิสัยท่านเป็นอย่างนั้น

นี่มาพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟังในเรื่องศีลเรื่องธรรม ที่ให้ความสงบร่มเย็นต่อท่านตลอดมาจนถึงขั้นเลิศเลอ ท่านเป็นอย่างนั้นตลอด แล้วยังมีเกี่ยวข้องกับเรื่องความเมตตาสงสารบรรดาลูกศิษย์ลูกหา ทำให้เป็นตัวอย่างตลอดไป สำหรับท่านจะหาเอาอะไร ท่านพอทุกอย่าง ท่านอยู่ยังไงท่านก็อยู่ได้แต่ทำไมท่านไม่อยู่ ก็เพราะความเมตตาสงสาร ท่านตะเกียกตะกายจนกระทั่งวาระสุดท้าย ท่านไม่มีอ่อนนะ แต่กำลังธาตุขันธ์ค่อยตกลง ๆ ท่านก็อ่อนลงตามธาตุขันธ์ จะให้ท่านอ่อนทางด้านจิตใจไม่มี ว่านั่นเลย นี่เป็นปรกตินิสัยของท่านที่ว่าเลิศเลอในสมัยปัจจุบัน บรรดาพระกรรมฐานไม่มีองค์ใด

เหมือนท่านเลย เป็นเยี่ยมตลอด ลูกศิษย์ลูกหานี้เปอเลอเปอเต๋อ(เชอซ่า) ด้วยความไม่
เป็นท่า สิ่งที่เป็นท่ามันไม่มี เป็นอย่างนั้นนะ

อย่างที่ยั่วเย้า ๆ นี่ ชี้้เกี่ยจตุแล้วก็เลยอยู่ไปอย่างนั้นเราก็ดี หลับหูหลับตามา
อยู่เรื่อย ๆ สุ่มสี่สุ่มห้า กันตายไว้ ๕๐ เพราะฉะนั้นมันถึงไม่เลย ๕๐ เต็ดขาดอยู่ ๕๐ ก็
พอดีกับสถานที่บำเพ็ญ จากนั้นก็ลดลง ๆ อย่างมากในพรรษาไม่ให้เลย ๕๐ นอก
พรรษาบางทีก็มี เพราะมันมาอยู่อย่างนี้ ใครจะมากำหนดกฎเกณฑ์ว่ามีจำนวนเท่าไร ๆ
ใครอยากมามันก็มา หลั่งไหลไปมาอยู่เรื่อย ๆ อย่างนี้ อันมาเพื่อการศึกษอบรมนี้ชี้
หนักใจมากนะเรา เราหนักใจมากจริง ๆ พระเณรไม่รู้นะ เวลาเราสั่งให้ทำอะไร ๆ นี่
พระเณรไม่รู้ พอสั่งก็ใส่ป๊วะเลย หัวชนเข้าเลยพระเณร ไม่ลืมตาละ หลับตาหัวชนเลย
เราใช้อะไรนี้ปู้ปี้ปี้ใส่ตุ้มตาม ๆ หัวชนไปเรื่อย ๆ ที่นี้เราก็ด้อมไปดูผลงาน ไม่รู้ว่าจะ
เราไปดูผลงานเป็นยังไง ผลงานทั้งหมดออกมาจากใจ ใจมีสติมีปัญญาโง่หรือฉลาดมัน
จะบอกในผลงาน ไม่ต้องไปดูหัวใจก็ได้ ทดลององค์ไหนใส่ปี้ปี้เข้าไปได้ทุกที่ ได้ทุกที่ไม
มีพลาด อู๋ย เก่งมากพระวัดนี้ พอเราใช้อะไรนี้ปู้ปี้ปี้เลย หลับตาหัวชนไปเลยเทียว ปู้
ปี้ปี้ ๆ ทำ หากทำตามนิสัยของเจ้าของนั้นชี้ มันไม่ได้ทำด้วยเหตุด้วยผลว่าท่านใช้นี้มี
อะไร ๆ จะคิดจะอ่านไม่คิดนะ มันเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นมันถึงเลอะ ๆ เทอะ ๆ

ผู้มาศึกษอบรมมา แต่ก็มาแบบหัวชนฝา อยู่แบบหัวชนฝา ไปแบบหัวชนฝา
มันจึงไม่ค่อยได้คิดอะไร ๆ ไปใช้ ผู้มาศึกษาต้องหูเรวตาเรวใจเรว สอดส่องดู ท่านทำ
อะไร ๆ สังเกตสังกา นั่นชื่อว่าผู้มาศึกษา อะไรที่ท่านทำยึดปี้ปี้ ๆ ไม่จำเป็นจะต้องขึ้น
ธรรมาสัน นโม ตสฺส สอนอย่างนั้นนะ กิริยาอาการทุกอย่างคำพูดคำจาบอกอะไร ๆ นี้
จับปี้ปี้ ๆ ผู้มาศึกษาต้องเป็นอย่างนั้นนะ ไม่ใช่มาแบบหัวชนฝา นี่มันหัวชนฝาทั้งนั้น
มันไม่ได้ใช้สติปัญญาเลย เรียกว่าฝังอยู่ในนิสัยนั้นแล้ว ความไม่ใช้สติปัญญา ก็อยู่แบบ
เชอ ๆ ซ่า ๆ มันฝังอยู่เป็นประจำ เวลาเราจะแย็บออกมาให้ใช้สติปัญญาบ้าง มันก็แบบ
นั้นออกมาทันที แบบที่เคยเป็นออกมาให้จับได้ตลอดเลย เป็นอย่างนั้นนะ

จึงว่าเรื่องธรรม โอัย ละเอียดลอมมากทีเดียว เรื่องโลกมันจะยากอะไร ก็มันมี
อยู่กับหัวใจทุกคน พอพูนจนจะมองหาคคนไม่เห็น เห็นแต่เรื่องมืดเรื่องดำกำตาหัวชน
ฝา ๆ ทั้งนั้น มันไม่ได้ใช้สติปัญญาสอดส่องดูเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยความสนใจ ๆ ถ้า
เป็นอย่างนั้นจะได้คิดตัวอย่างอันดีไปใช้ แล้วประกอบกับการทำความเพียรของตัวเอง
เอาคิดตัวอย่างอันนั้นไปใช้เป็นสติปัญญาแก้ไขภายใน ก็เลสอยู่ภายในมันก็ค่อยจืดค่อย
จาง ค่อยเบาค่อยบางไป หากจะไปแบบหัวชนฝาอยู่แบบหัวชนฝานี้ อยู่จนตายมันก็ไม่
ได้เรื่องได้ราวอะไร นี่ที่ว่าเราหนักใจกับหมู่กับเพื่อน จะต้องใช้แบบหูหนวกตาบอด
อย่างอยู่ยั่วเย้า ๆ อย่างนี้ต้องใช้แบบหูหนวกตาบอดเอานะ เฉยเหมือนไม่รู้ไม่ชี้ ถ้ามัน

เกินไบนักก็กระตุกเสียทีหนึ่ง ถ้ามันมากเกินไบนักเกินไบนักก็กระตุกเสียทีหนึ่ง ถ้าจะไปเตือนเรื่อย ๆ บอกเรื่อย ๆ ทั่วทั้งวัดมันเป็นแบบเดียวกันหมดจะไปสอนได้ยังไง แน่ะ มันก็เป็นอย่างนั้น

ท่านทั้งหลายพิจารณาซิ เรื่องธรรมกับโลกละเอียดหรือหยาบต่างกันยังไงบ้าง ต่างกันขนาดนั้นละ แต่ที่นี้ธรรมที่มีอยู่ในใจของท่านผู้ทรงธรรมท่านไม่หนัก คือเรื่องธรรมในใจแล้วจะไม่หนักกับอะไร แยกหากับอะไร เป็นหลักธรรมชาติ ที่ว่าหนัก ๆ นี้ก็คือพูดออกมาเกี่ยวข้องกับหมู่กับเพื่อน เป็นเรื่องความหนักใจเหมือนโลกเขา แต่ธรรมชาติของใจท่านจริง ๆ แล้วท่านไม่มีอะไร สามแดนโลกธาตุเป็นสมมุติทั้งหมด จิตนั้นปราศจากสมมุติทั้งหมดอีกเช่นเดียวกัน แล้วจะเข้ากันได้ยังไง เข้าไม่ได้ เมื่อเข้าไม่ได้ก็ไม่กระทบกระเทือนให้ท่านลำบากลำบากภายในใจ ลำบากแต่กิริยาอาการสัมผัสสัมผัส เห็นอะไรขวางหูขวางตาอยู่นอก ๆ ที่ผู้มาเกี่ยวข้องมาสัมผัสสัมผัสกัน ๆ กัน ๆ อย่างนั้นมีเยอะ

จึงว่าศาสนาเราจะหมดไปทุกวัน ๆ นะ เวลานี้มีแต่ส้วมแต่ถ่านครองบ้านครองเมือง เรื่องอรรถเรื่องธรรมที่จะได้ครองบ้านครองเมืองมีน้อยมากทีเดียว แทบจะมองไม่เห็น เราไม่ได้ประมาทดูถูกใคร แต่เอาเรื่องความจริงมาพูดให้ฟัง เพื่อผู้ต้องการความจริงจะได้ไปพิจารณา แต่โลกมันก็เพลินตายกันอยู่อย่างนั้นว่าเจริญ ๆ เราหาความจริงจริง ๆ ตามที่โลกเสกสรรนั้นมันไม่มี เพราะเสกสรรด้วยกิเลสลากจูงไปต่างหาก มันไม่ได้เป็นเหมือนธรรม ธรรมเสกสรรเท่าไรก็ยิ่งเสริมขึ้น ๆ ให้มีความเฉลียวฉลาดรอบคอบ สงบร่มเย็นผ่องใสภายในใจเป็นลำดับลำดับ นั้นถ้าส่งเสริมธรรมพอกพูนธรรมก็เป็นอย่างนี้ ถ้าส่งเสริมกิเลสแล้วมีตั้งแต่ความเดือดร้อนวุ่นวาย

ใครจะอยู่ประเทศไหนก็อยู่ชิวในสามแดนโลกธาตุ เป็นประเทศหรือเป็นหัวใจที่กิเลสความเป็นพื้นเป็นไฟ ความพาดิตพาดินมันฝังจมอยู่ในหัวใจ แล้วเราจะเอาหัวใจใดมาสงบได้ไม่มี ถ้าไม่มีธรรมเข้าบำรุงรักษา ใครจะหาความสุขขนาดไหนหาจนวันตายก็ตายทิ้งเปล่า ๆ ไม่เจอ ว่าเศรษฐกิจมีเงินมีทองข้าวของบริษัทบริวารมากเป็นความสุขอย่าไปตื่นเงา อันนั้นเงาของวัตถุต่างหาก จิตที่ไปติดไปติดกับเงานั้นคือกองทุกข์ มันอยู่ตรงนั้นนะ อันนั้นก็จะเอา อันนี้ก็จะเอา ติดอยู่ตลอดเวลา ยิ่งผู้มีสมบัติมากผู้นี้ยิ่งติดดินมาก มากกว่าตาสีตาสาที่อยู่ตามท้องนา อันนี้เขาหาอยู่หากินวันหนึ่งพอเป็นพอไป ร่างกายเขาก็มีทุกข์บ้างเป็นธรรมดาเป็นกาลเป็นเวลา แต่หัวใจเขาไม่ได้ทุกข์มากเหมือนพวกที่ล้าคัญตนว่ามั่งมีศรีสุข ยศถาบรราดศักดิ์ใหญ่ ๆ หลวง ๆ พวกนี้กองทุกข์มากที่สุดเลย ใครฟังให้ฟังนะ นี่อ่านออกมาจากหัวใจมาพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง ไม่ได้พูดเพื่อตู่ถูกเหยียดหยามผู้หนึ่งผู้ใด เราเอาหลักความจริงมาพูด

กิเลสก็เป็นความจริงอันหนึ่งที่มันฝังจมอยู่ในหัวใจของสัตว์ พาสัตว์ให้ติดให้ตั้งตลอดเวลาหาความสุขความสบายไม่ได้ นี่คือกิเลส ถ้าธรรมแล้วเสาะแสวงหาเท่าไร ความสงบร่มเย็นยิ่งสั่งสมตัวเข้ามา ๆ ภายในใจค่อยเย็นไปเรื่อย ๆ เย็นไปเท่าไรก็ยิ่งเห็นความแปลกประหลาดอัศจรรย์ ก็ยิ่งหมุนตัวเข้าไป ธรรมก็ยิ่งเจริญรุ่งเรือง จิตก็ยิ่งสงบส่องใสสว่างกระจ่างแจ้งไปโดยลำดับ นั่นถ้าธรรมเข้าสู่ใจ

คำว่าธรรมกับกิเลสมันอยู่ในหัวใจดวงเดียวกัน กิเลสเป็นเครื่องผลักเครื่องดัน เป็นอารมณ์อันหนึ่งมันดันออกมา ตูใจเจ้าของนะอย่าไปตูใจคนอื่น คือคำว่ากิเลส ๆ มันไม่เป็นตนเป็นตัวแหละ ออกมาเป็นอารมณ์อันหนึ่ง แต่ที่มันหมุนอยู่ภายในมันไม่ได้เป็นอารมณ์ เช่นอยากอย่างนั้นนะ ความอยากมันหมุนอยู่ภายในให้อยากนั้นอยากนี้ ให้รักก็ดีให้ชังก็ดี มันหมุนออกมาให้รักให้ชังให้เกลียดให้โกรธ นี่เรียกว่ากิเลส คือมันอยู่ภายในใจของเรา มันหมุนออกมา ๆ ทีนี้เราก็ไม่รู้เราก็ว่าเป็นเราไปเสีย สิ่งที่หมุนออกมา นั้นว่าเป็นเราไปเสีย ทีนี้เราไม่รู้รู้สึกตัวก็ดันไปตามมัน ต่างคนต่างดันทั่วโลกดินแดนเหมือนกันนี้หมด เพราะไม่มีใครรู้จักหลังของมันที่ดันออก ๆ ธรรมท่านจับได้หมด ถ้าจับไม่ได้ก็แก้ไม่ตก ต้องจับได้

นั่นละท่านจึงสอนให้มีสติ ภาวนาให้มีสติ ถ้าสติอยู่กับตัวความรู้สึกก็แจ่มใสชัดเจน อะไรผ่านเข้ามาที่รู้ ๆ ถ้าสติอยู่กับตัว เหมือนคนที่อยู่ในบ้าน มีแขกคนมาจากทิศใดแดนใดก็รู้ว่าคนมาหา เป็นผู้หญิงผู้ชายเข้ามาอะไร ถ้าได้เกี่ยวข้องกับพูดจาปราศรัยกัน เขามาเรื่องอะไรก็ทราบ ถ้าไม่ได้เกี่ยวข้องกับเขาผ่านเข้ามาในบ้านก็ทราบ นี่คือคนเฝ้าบ้าน คนอยู่บ้าน มักจะเป็นอย่างนั้นด้วยกัน รู้แขกรู้คน ถ้าไม่มีใครอยู่บ้าน เขาจะเอาไฟมาเผาบ้านทั้งหลังก็ไม่รู้ ฉิบหายไปในบ้านทั้งหลังนั้นแหละ ทีนี้จิตใจเราถ้ามีสติ มันก็รู้อย่างนี้แหละ อะไรมาสัมผัสสัมพันธ์ชั่ว สติอยู่กับตัวมันจะรู้ ควรแก้ไข ควรหลบ หลีกประการใดมันก็หลบหลีก นี่สติมีในใจ

เพราะฉะนั้นท่านจึงสอนให้ภาวนาให้มีสติ สติเป็นข้อตั้งสำหรับรับทราบสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตนคือใจ ถ้าสติมีอยู่นั้นแล้วมันก็ทราบ ๆ ถ้าไม่มีแล้วมันจะคิดอะไร เมาจนกระทั่งนอนไม่หลับ บางรายเป็นบ้าไปเลย เพราะความยุ่งมากคิดมากจากความผลักดันของกิเลสมันออกรุนแรง คนนั้นก็ติดดินตามมันอย่างรุนแรง ถึงขนาดนอนไม่หลับ จากนั้นก็เป็นบ้าไปก็มี สติสตั้งไม่มี ถูกกิเลสเอาแหวก ๆ เลยไม่ทราบว่าผิดว่าถูก นี่ละถ้าสติไม่มีก็ไม่ทราบผิดหรือถูก มันก็หมุนไปตามสิ่งที่ผลักดันนั้นแหละ ไปเรื่อย ๆ แล้วผลของมันก็คือความทุกข์ความลำบาก

นี่ละท่านว่าธรรมกับโลก ธรรมเป็นอันหนึ่งเป็นอารมณ์ เราพูดได้ว่าเบา อารมณ์ของธรรม ชนิดหยาบของธรรมนั้นแหละ เราเรียกได้ว่า เบา สัมผัสสัมพันธ์เข้ามาเล็กน้อย

วนซึ่งเป็นกองทุกข์ใหญ่หลวงนี้ได้สิ้นสุดลงไปแล้ว เพราะกิเลสตัวพาให้สร้างทุกข์มันสิ้นซากลงไปแล้ว ตั้งแต่บัดนั้นมาพระอรหันต์ท่านไม่เคยแก้อีกเลย นับแต่พระพุทธเจ้าลงมาทุก ๆ พระองค์ พระสาวกของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ก็มีจำนวนมากมายเพียงไร เรียกว่าหยุดกักทันทีในการที่จะประกอบหรือดับตัดด้วยความเพียรเพื่ออะไรอีก ท่านไม่มีเพื่อ

เพราะรู้แล้วประจักษ์ในใจว่าสิ้นสุดแล้ว กิเลสตัวสร้างทุกข์ก็ม้วนลื้อไปแล้ว ทุกข์ไม่มีในหัวใจท่านตั้งแต่วันท่านตรัสรู้ขึ้นมา ไม่ว่าพระพุทธเจ้า ไม่ว่าพระอรหันต์ ท่านไม่มีทุกข์ตลอดวันนิพพาน ไม่มีเลย แล้วตลอดอนันตกาล เรื่องความทุกข์นี้ไม่มี ท่านจึงเรียกว่า นิพพานเที่ยง ก็คือความเป็นบรมสุขนี้เป็นประจำ เที่ยงตลอด แล้วกิเลสก็เที่ยงในการที่จะไม่มีกิเลสอีกแล้ว เที่ยงหมด

นี่ละงานของธรรมมีความสิ้นสุดลงได้อย่างนี้ แต่งานของกิเลสไม่มี เหมือนมดไต่ขอบด้ง หมุนไปเวียนมาภาพเก่าภาพใหม่ กลับไปกลับมาไม่ทราบเป็นของเก่าของใหม่ ดูเอามดไต่ขอบด้ง เขารู้ว่าเป็นของเก่าของใหม่ใหม่ ไม่รู้นะ ไต่วกไปเวียนมาอยู่ขอบด้งนั้นแหละ ทีนี้จิตใจกับกิเลสมันพาหมุนในวิภวาน วิภวานเหมือนขอบด้ง จิตใจกับกิเลสหมุนกันไปเ็นขอบด้งอย่างนี้เองไม่มีสิ้นสุด แต่ธรรมมี พอถึงขั้น วุสิต พุทธมจรรย์ กตกรรมีย์ แล้วสิ้นสุดโดยประการทั้งปวง ด้วยเหตุนี้ พระพุทธเจ้าก็ตีพระอรหันต์ก็ดี ท่านจึงไม่มีการแก้อีกตั้งแต่วันกิเลสสิ้นซากลงไป เป็นนิพพานเที่ยงขึ้นมาที่ใจของท่านเอง ท่านไม่ถามหานิพพานที่ไหน เพราะนิพพานเป็นชื่ออันหนึ่งต่างหาก หลักระรมชาตินั้นไม่ใช่ชื่ออันนี้ ท่านก็รู้ประจักษ์ นี่ละเรื่องธรรม ถ้าเราตั้งใจปฏิบัติก็รู้ก็เห็น

แต่เวลานี้รู้สึกว่าจะหนาแน่นเอามากนะ เฉพาะอย่างยิ่งพูดถึงชาวพุทธเรา รู้สึกว่าภริยาของศาสนาจะไม่มีจิตใจ ภาย วาจาเลย จะมีแต่เรื่องกิเลสรุ่มล่อมอยู่ตลอดเวลา จนมองหาตัวไม่เห็น เห็นแต่กิเลสเต็มตัว ๆ แล้วหนาแน่นเข้าทุกวันนะ เพราะสิ่งที่ส่งเสริมกิเลสให้มากมุนขึ้นโดยลำดับนั้น มันประสับประสานทั้งเมืองนอกเมืองใน ทั้งเขาทั้งเรา มีแต่เครื่องทำจิตใจให้ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมให้ลืมนั่นลืมตัว แล้วก็ติดดินไปตามสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์นั้นตลอดไปทั้งเขาทั้งเรานั้นแหละ ทีนี้คำว่าธรรมอยู่ที่ไหนใครจะไปมองล่ะ ก็เมื่อสิ่งเพลินหูเพลินตามันครอบหัวใจอยู่ตลอดเวลาแล้ว ใครจะมีแกใจไปคิดถึงว่าธรรมเป็นยังงี้ได้ คิดไม่ได้นะ เพราะสิ่งเหล่านี้มันพาขุลงมุนวุ่นวาย ถ้านักมวยก็เหมือนนักมวยเข้าวงใน กิเลสเข้าวงในในหัวใจสัตว์ก็เป็นแบบนี้เหมือนกัน ไม่มีเวลาสร้างชานะกิเลสเข้าวงใน จึงต้องตัดต้องดับ

โลกไหนก็เถอะ สามแดนโลกธาตุนี้เป็นอย่างนี้ด้วยกัน แล้วพากันตื่นหาอะไรเมื่อนั้นเจริญเมืองนี้เจริญ มันก็มีแต่อิฐแต่ปูนแต่หินแต่ทรายเหล็กหลา แล้วก็สมมุติ

ขึ้นว่าเป็นเงิน ถ้าเป็นแร่ธาตุ เช่น เหมือนหินสมมุติเป็นเงินก็ได้ ว่านี่เงิน มันก็หินก็แร่ธาตุอันหนึ่งนั่นแหละ ถ้ามาพลิกเป็นกระดาษ เอ้า.สมมุติว่ากระดาษเป็นเงิน จะสมมุติไปไหนมันก็คือกระดาษนั่นแล เนอะ มันก็มีเท่านั้น เจริญที่ไหน เอาเงินมากอบเต็มหัวอกของเรา ว่าเราเจริญด้วยเงิน ก็เจริญด้วยแร่ธาตุต่าง ๆ ด้วยกระดาษเต็มกระเป๋า เท่านั้นแหละ หัวใจเราไม่มีที่ยึดที่เกาะมันก็ไปยึดไปเกาะสิ่งเหล่านี้ เสกสรรปั้นยอลสิ่งเหล่านี้ หึงหวงสิ่งเหล่านี้หนักเข้า ๆ เพิ่มกิเลสมากขึ้น สุดท้ายก็รบราฆ่าฟันกัน นี่ละมีแต่เรื่องความชั่วเพราะจิตมันติดสิ่งเหล่านี้ ถือเป็นตัวตนเป็นตัว

ถ้ามีธรรมภายในใจแล้วไม่ติด จะมีมากน้อยก็รู้ว่าสิ่งเหล่านั้นมีสิ่งเหล่านี้มี เพียงอาศัยไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น ส่วนที่อาศัยเป็นประจำได้แก่คุณธรรมที่มีประจำตน นี่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ ไม่ติดไม่ดับอันนี้ คือที่พึ่งของใจ อย่างนี้ละ อันนั้นมันที่พึ่งของกาย เมื่อใจหลงไปติดเป็นอารมณ์ว่าเป็นที่พึ่งของตัวเอง แล้วก็กลายเป็นไฟเผาตัวเองไม่รู้ตัว

การกล่าวทั้งนี้เราไม่ได้ประมาทโลกสงสาร ที่สมมุติแร่ธาตุต่าง ๆ ว่าเป็นเงิน สมมุติกระดาษว่าเป็นเงิน มันก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ ไม่ได้เป็นอื่น ก็สมมุติขึ้นจริง ๆ แล้วการสมมุติท่านไม่ได้ทำสมมุติขึ้นให้หลงขนาดเป็นบ้าดังที่เป็นอยู่ทั่วโลกนี้ละ ท่านสมมุติขึ้นมาใช้สอย การประสับประสานกันแลกเปลี่ยนอะไรกัน ต่างคนต่างมีอันนั้นก็มาแบ่งสับปันส่วนแยกแยะซื้อขายกันธรรมดา พอให้มีความสงบเย็นใจสบายบ้างนะ ท่านไม่ได้สอนให้เป็นบ้ากับกระดาษนั้น ให้เป็นบ้ากับแร่ธาตุอันนั้นอันนั้นนะ ท่านไม่ได้สอนอย่างนั้น ผู้ตั้งมาก็ตั้งมาให้เป็นสมมุติ เพื่อเป็นความสะดวกสบายในมนุษย์เราที่เป็นสัตว์หมู่สัตว์พวกเต็มบ้านเต็มเมือง ให้ได้อาศัยนี้ไปเท่านั้น ไม่ถึงกับว่าจะต้องติดมันจนเป็นจนตาย ถึงกับถือสิ่งเหล่านี้มาเป็นเรา มาเป็นของเรา พึ่งเป็นพึ่งตายกับสิ่งเหล่านี้ ผู้นั้นจะหมดหวังนะ จะไม่มีทางออก ถ้าอันนั้นเป็นอันนั้นอาศัยอันนั้น ส่วนอรรถส่วนธรรมบุญกุศล ที่เป็นที่พึ่งตายใจของใจจริง ๆ แล้วให้สิ่งสมอันนี้ นี่เป็นที่พึ่งก็ให้แยกไว้ไปเป็นประเภทหนึ่งเสีย อันนั้นเป็นประเภทหนึ่งเสีย คนเราไม่เดือดร้อนมากนักะ ไปถือสิ่งที่ไร้สาระว่าเป็นสาระนี้เดือดร้อนมาก

นี่ละที่ท่านตั้งสมมุติขึ้นมา ตั้งมาอย่างนี้แหละ ให้พากันเข้าอกเข้าใจนะ วันไหนเราก็ตกเศทุกวัน ๆ เราเหนื่อย วันนั้นก็เทศน์เล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ให้เป็นคติตัวอย่างสร้างที่พึ่งทางใจให้หนักนะ ที่พึ่งทางกายไม่อดอยากหรอก ไปไหนเคลื่อนไปด้วยวัตถุสินค้ำต่าง ๆ บ้านเขาเมืองเราเหมือนกันหมด มันไม่ได้อดอยากนะของเหล่านี้ มันอดอยากตั้งแต่ภายในหัวใจเรา อยากได้ออยากมียอยากตียอยากเด่น อยากให้เขาร่ำลือถือหน้าว่าเป็นคนมั่งคั่งมี มียศถาบรรดาศักดิ์ มันเป็นบ้าอันนี้ต่างหากนะที่มันทุกข์อยู่เวลานี้ ไม่ได้ทุกข์เพราะสิ่งของไม่มีกินมีใช้นะ มีกินมีใช้ทั่วไปหมด แต่สิ่งที่มันหลอกเรา มันไม่

มีกินมีใช้ในตัวของมันคือมันหิวโหย ได้แก่ธรรมชาติที่มันเป็นที่พึงจริง ๆ ไม่มีในใจ มันจึงต้องดิ้นต้อนค้นหาภายนอก จนกระทั่งเพิ่มทุกซึ้นมามันก็รู้สึกตัว ให้พากัน แยกกันแยะนะ ถ้าไม่แยกแยะแล้วตายจริง ๆ

ใครก็มากี่มาหาเห็นไหมล่ะ บ้านใดเมืองใด พ่อตายแล้วแม้อยก็สืบทอดกันไป แม่ตายแล้วลูกยัง ลูกสืบทอดกันไป มรดกได้มาเท่าไรเราก็ไม่เห็นใครเอาไปได้ ตายแล้วก็ทิ้งเกลื่อนอย่างนั้น ผู้ตายก็ตายไปผู้ยังก็รักษากันไป ๆ ก็ตายกันไป มารักษากันไปถ่ายทอด ไม่เห็นใครได้เป็นสารประโยชน์แก่หัวใจเลย ถ้าไม่สร้างความดี สร้างความดีตายมีแต่ตัวล่อนจ้อนก็ไปได้สบาย มีสมบัติเงินทองก็ไม่หวังไปได้สบายเช่นเดียวกัน มันต่างกันอย่างนี้นะ เอาละวันนี้เทศน์เพียงเท่านี้ละ

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ท้นต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com